

tom« kot konkretno strategijo reševanja vzgojne problematike, *za pravo, izvajanje, spremljanje in evalvacijo katere je odgovorna šola*. Vzgoja je v skladu z zakonom ena od strokovnih nalog šole in kršitve šolskih pravil ali neustrežno vedenje učencev so tudi (ali nemara predvsem) njena odgovornost, ki nakazuje neustreznost preventivnih strategij uresničevanja šolskih vrednot, opredeljenih z zakonom in vzgojnim načrtom šole. Ali drugače, če učenci kršijo šolska pravila, je šola za to kriva in odgovorna tudi sama.

Zakonsko uvajanje vzgojnih načrtov so spremljale precejšnje pedagoške polemike o pomenu in vlogi vzgoje v šoli,<sup>7</sup> čeravno je sprememba zakonodaje bolj kot na moralna in etična vprašanja vzgoje ali vprašanja njenega koncepta odgovarjala na spreminjajoče se disciplinske zagate šolskega vsakdana. Večja avtonomnost šol pri oblikovanju šolskih pravil se je zaradi spremenjene disciplinske situacije izrazila predvsem v precej natančnejši opredelitvi pravil vedenja ter predvidenih vzgojnih ukrepov, kot so jo kadarkoli prej podajali šolski predpisi. Med množico natančnih opredelitev »skupnih« šolskih pravil v vzgojnih načrtih se namreč pojavljajo tudi teme, ki so včasih veljale za samoumevni del osnovnega bontona javnega občevarja, denimo pravila o vljudnem pozdravljanju, vikanju, kulturi oblačenja, kulturi prehranjevanja ipd.<sup>8</sup> Področja, ki so jih prej določala neformalna, nenapisana pravila bontona, so sedaj eksplicitno uradno obeležena.

Resnost obravnave vzgojnega ukrepanja se je znatno povečala na vseh straneh. Na strani šole se to kaže v stopnjevanju (u)pravnega ali »uradniškega« pristopa k obravnavi vzgojnih ukrepov, pri čemer je jasno, da se natančnost in resnost obravnave zadevne dokumentacije in postopkov povečujeta predvsem zaradi pravnega aspekta. Ali drugače, to dokumentacijo se podrobneje in natančneje ureja predvsem zaradi strahu pred pritožbami staršev in grožnjami z inšpekcijo ali celo s tožbo. Ravno tovrstne grožnje, katerih dejanskost zgovorno potrjujejo poročila šolske inšpekcije, pričajo o stopnjevanju resnosti obravnave vzgojnega ukrepanja tudi na strani staršev, katerih simbolna vloga se je pri tem, kot je videti, bistveno spremenila. Če so se vzgojni ukrepi nekoč obračali k staršem, ki naj bi jih »vzeli resno« in poskrbeli za »primerno vedenje« svojih otrok, so starši danes pogosto predvsem v vlogi zagovornika otrokovih pravic v odnosu do šole, pri čemer je »resnost«, s katero spreje-

7 Cf. npr. Posebna izdaja *Sodobne pedagogike*, »Vzgojni koncept šole na razpotjih sodobnosti«, 2007, letnik 58.

8 Cf. npr. *Vzgojni načrt Osnove šole Polje*.